

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

COLLA=||TIONVM SACRA-||RVM LIBRI VIII.

Bredenbach, Tilmann

Coloniae, 1584

VD16 B 7375

19. Quomodo Caluinaini sollicitauerint supremum Bassam Turcicum, pro
aixilio, & quomodo ipsimet professi sint suam religionem Mahumetanæ
proximam, Bassa verò Turcicus istud leue hominum genus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52445](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52445)

*Erasmi Vندی Ducatis Consiliarij Mo-
nachij editum & insigni epistola parenetica
illustratum est. Quomodo Calviniani solli-
citauerint supremum Bassam Turcicum,
pro auxilio & quomodo ipsimet professi sint,
suam religionem Mahumetana proximam:
Bassa vero Turcicus istud leue hominum ge-
nus detestatus sit, suoq; patrocinio indignos
iudicauerit.*

CAP. XIX.

Sicuti ex præmissa epistola pater, quosdam
Germaniæ hæreticos Patriarcham Constā-
tinopolitanum sollicitasse, vt in fidei &
Ecclesiæ eius communionem reciperentur, ita
ex subiecta epistola elucescit, quomodo Cal-
uiniani in Gallijs in affinitatem Mahumetice
religionis sese insinuare conati, vtrique au-
tem vtrobiq; repulsi sint.

*Magnifico Domino Bartholomæo de Ro-
dolphis patritio Veneto Aloisius Cne-
chius S.*

Si non redditæ sunt Ambassatoris nostri li-
teræ superiores, vehementer equidem doleo,
cum omnibus qui sunt in hac ciuitate excel-
lentiss. & illustriss. Signoriæ Venetæ amantes.
Grande enim periculum est, quod supremus
Bassa eas vel hic vel in itinere intercipi cura-
uerit: vt profecto omnium qui viuunt, est
astutissimus. Si itaque ad manus eius perue-
nerunt, non dubitetis quod bellum dabit Si-
gnoriæ illustriss. propter insulam Cyprum.

Pp

Su-

Super cuius rei compositione Ambasciat
 noster mādati sui defectum aliquem cau-
 tus est, negotium videlicet studiosè trahere
 donec Signoria illustriss. & de principum
 Christianorum voluntate, & suis etiam
 rebus proprijs certiorata esset penitus. No-
 verò si proximas Ambasciatoris literas
 Bassa, artem illam intelliget, nec etiam
 ista fidem habebit, etiam si centum adfir-
 mamentis, aut centum adferat noua Signo-
 ri illustriss. mandata. Talis enim vir est Bassa, qui
 statim intelligat an ex corde & veritate agant
 homines: an mandata obseruent, & id illis
 hummodo dicant quod à Dominis suis
 sunt. Quod si quem fucatè agere, aut aliud
 quippiam querere intellexerit, quàm quod
 dominorum causam spectet, eum vi bellum
 postea auersatur, indignum iudicans eum
 sub aspectum suum amplius admittat. Cum
 præclarum hic vidimus exemplum in Orato-
 re Christianissimi Regis Francorum, Modesto
 Guilielmo de gran Ry, siue de gran Campo.
 Qui quamdiu Regis sui negotium fideliter
 agit, satis honorifico fuit apud supremum
 locum, & omnia tum illi cōmunicata sunt,
 quæ cum oratore Romanorū Imperatoris de
 pacis confirmatione tractarentur. Quam etiam
 confirmationem in gratiam istius Amba-
 sciatoris Galli, qui eam vehementer impedi-
 bat, aliquamdiu studiosè distulit. Verum ubi
 Bassa intellexisset Ambasciatorem pacem istam
 cum

cum Romano Imperatore nō propter Regem
 Galliz, sed multo magis propter eius hostes,
 subditos rebelles impugnare, suspectus illi
 esse cœpit, nec posthac in tanta eum habuit fa-
 miliaritate: imò cum Ambassator necdum eti-
 am desisteret Huguenottos suos Bassæ commen-
 dare, ut illi in pacis capitulationem reciperē-
 tur, cum indignatione quæ fuit Bassæ, qui nam
 essent isti Huguenotti, quam haberent religio-
 nem, & cuius subessent imperio, eum aliquam
 orbis gentem hoc nomine nemo cognouisset
 antea. Tunc Ambassator scriptum illi porre-
 xit, quasi non publicè sed priuatim potius Bas-
 sæ informare cuperet. Sed illud in multo-
 rum manus, Bassæ ita iubente, & hominis Gal-
 li leuitatem ridente, peruenit. In quo scripto
 nō negat Ambassator Huguenottos Regis Galli-
 arum subesse imperio, sed rebellare huic pro-
 pter religionem talem quæ sit Turcicæ proxi-
 ma, nisi quod in ieiunijs & eleemosynis Hu-
 genotti non ita sint certis observationibus a-
 stricti, sed liberrimi per omnia, & agere &
 credere quæ lubeat. Subiunxit aliqua deinde
 argumenta ad persuadendum Bassæ, quod Hu-
 genotti, si in Turcarum imperatoris tutelam
 reciperentur, utilissimi essent futuri suæ ma-
 iestatis socij, propter multas causas. Quia non
 solum Regem suum vexare possent, ne affi-
 nem suum Regem Hispaniarum contra Tur-
 cas siue consilio, siue milite iuuaret, sed etiam
 per aliquod potentes in Alemania principes,

Pp 2

qui

*Nota ingeni-
um heretico-
rum.*

qui Hugonottorum rebus manifestè fauerent
& auxiliaretur, ipsum Romanorū Imperator
impedire, in omnibus suis consilijs, quæ con-
tra Turcas susciperet. Imò si Hugonotti
tumultus istos per Gallias non excitassent.
Etum fuisse cum Turcis de toto maris in-
terranei Imperio. Quoniam regina mater
gitauerat iam Regi Hispaniarum tradere
omnia loca munita, omnes portus, & ciuitates
Maritimas in Gallia, & ipsa vicissim filio
suo in recompensam accipere Flandriam. Quæ
facta permutatione Hispani mari dominarentur,
Turcasque omnes eijcerent: Reges autem
cum Papæ, Imperatoris Rom. & principum
Catholicorum auxilijs post deletos Hugonot-
tos & illorum confederatos Lutheranos, ma-
xima conuersuros in Turcas omnino, non ob-
stante etiam pacificatione ista noua, quam Ro-
man. Imperator, saltem in Hugonottorum
Lutheranorum inuidiam iniret, ut eos har-
tione à Turcica societate excluderet. Sed
Turcarum Imperatori utile futurum si Hug-
notti eius amici & confederati haberentur,
quod propter illos pacem istam, quæ iam erat
confirmanda, quandocunque vellet, tutius
honestè posset: sed & ipsi Hugonotti parissi-
mi essent futuri turbas & seditiones in Al-
mannia procurandi, quando id Turcis con-
dum videretur. Hæc & multa alia Ambassa-
toris puncta Bassa planè ridet & contemnit, ipsi
autem Ambassatori responsum dedit per
scriptum.

terpretem, videre se quod bonus Rex Galliarum non legatum, sed proditorem ad aulam Turcarum Imper. miserit, Huguenottos autem longè inferiores esse quàm ut sese demittat ad illorum amicitiam supremus orbis princeps, nec fidem haberi debere istis socijs, qui proprium etiam Regem proderent & impugnerent: Turcas solitos esse cum Imperatoribus, Regibus, & magnis principibus agere, non cum perfidis seruis, & rebellibus subditis: detestari Turcicam fortitudinem ista proditoria consilia. Quod si verò utile videatur Turcarum Imperatori Huguenottos sibi subijcere, non defutura illi arma, si clara esse possit de victis proditoribus & rebellibus seruis victoria. Hæc palam iam dicuntur, & circumferuntur per totam Constantinopolim cum magna superbia Turcarum, & contemptu Gallicæ leuitatis. Hæc ille. Vides in hac historia, Christiane Lector, improbitatem hæreticorum, qui in perniciem auitæ orthodoxæ & Catholicæ religionis, non verentur Turcicam sollicitare barbariem, ac profiteri suam religionem Turcicæ perfidiæ esse affinem. Eiusdem impietatis olim fuisse Arrianos, scribit D. Athanasius, dum ait illos paganorum opificum præsidia aduersus Christum comparasse, compulsoque Christianos cum assumptione palmarum (quod idololatriæ apud Alexandriam insigne erat) ad Ecclesiam pergere. Sic patet

Pp 3 hære-

*Césura Turcæ
Basse de Huguenottis.*

*Athanas. in
vita D. Am-
tonij.*

hæreticos semper malitia similes, etiam sacra
legio pares.

*Ex vita S. Basilij Magni auctore Amphi-
lochio quæ habetur in tomis Laur. Sarv. Ca-
lend. Januarij. Quomodo Arriani obtin-
erunt ab Imper. Valente Ecclesia Catholicorum
interuentu Basilij Magni, diuinitus
Ecclesia repulsi sint, foribus Ecclesie per-
petuas Catholicorum miraculose patentibus,
denique ad preces Arrianorum clausis.*

C A P. X X.

Posteâquàm à nobis discesserat Deo in-
sus Valens Imperator, petentem illum
præclaram Constantinopolim, iterum
facientem per Nicæam, adierunt Arriani
resis hexarchi siue duces, & principes, pete-
runtque copiam orthodoxum Dei populum
eijciendi ex Ecclesia doctrinæ Catholicæ &
Apostolicæ, eamque tradendi Arrianis. Ita
que tyrannus ille, indignus purpura, quod ab-
ominanda hæresis patronus esset, illorum pro-
cibus assensit, missaque militari manu, expul-
sit fidelem populum, & dedit Ecclesiam Arri-
anis. Multum igitur anxij pij omnes, nocti-
que diuque Deum deprecabantur, ne fineret
Ecclesiam suam cedere in ius hæreticorum.
Accessit autem ad eam urbem, puta Nicæam,
communis Ecclesiarum defensor & aduoca-
tus Basilius, veneruntque ad eum Catholici
omnes, clamantes & annunciantes ei illam im-
pulsis ab Imperatore iniuriam. Quibus ille ait
Celi-